

Vi har förtydligt hur vi behandlar personuppgifter och cookies.

Läs mer

Stäng

DAGENS NYHETER.

En utskrift från Dagens Nyheter, 2019-04-15 15:35
Artikels ursprungsadress: <https://www.dn.se/ledare/torsken-i-ostersjon-liknar-numera-mest-zombier/>

| Ledare

Torsken i Östersjön liknar numera mest zombier

PUBLICERAD I GÅR

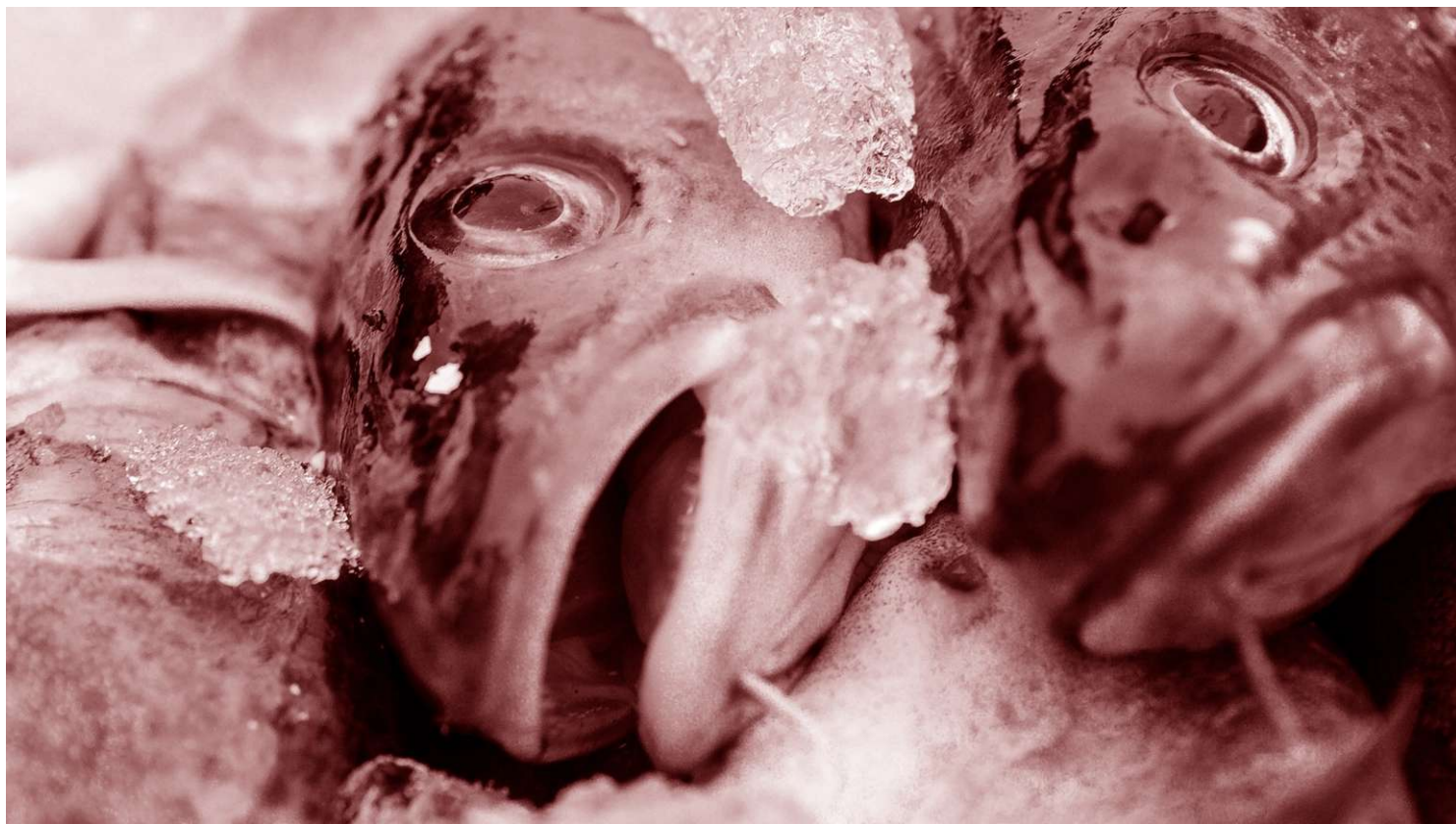

Foto: Markus Scholz

DN 15/4 2019. Östersjön står inför en total kollaps. Nu måste vi få till en fiskepolitik som tar hänsyn till återväxten, till balansen, till miljön - och som förbjuder bottentrålning.

Torsken, gadhus morhua, är en fet fisk med stor mage och misslynt uppsyn. Den kan bli upp till två meter lång. Om den inte lever i Östersjön, vill säga. Där ska man numera ha tur om man stöter på ett exemplar på över 45 centimeter. Det beror på det groteska överfisket, som knappt ens kan kallas fiske. Snarare är det myckna bottentrålandet att jämföra med en regelrätt dammsugning av allt liv.

I den nya [SVT-dokumentären "Torsken – havets hopp"](#) flimrar en man på en trålare förbi, han är irriterad, säger att dammsugning är en bra liknelse, för efter en vecka är allt lika stökigt som vanligt igen. Men det är fel.

I Östersjön finns knappt någon torsk alls längre, och de som finns håller sig gömda, de är små, magra och ansatta av sälparasiter och mask. Nils Höglund, ansvarig för fiskepolicy vid Coalition Clean Baltic, jämför dem med zombier. Han talar om en total kollaps ([Aftonbladet 12/4](#)).

De döda havsbottnarna breder i dag ut sig över en yta som motsvarar Danmark.

Denna kollaps påverkar allt marint liv. Det har belagts av Fiskeriverket redan för elva år sedan: När torsken försvinner breder dess huvudföda, skarpsillen, ut sig och äter upp allt för mycket djurplankton. Varpå det inte finns tillräckligt med djurplankton kvar för att beta av överflödet av växtplankton. Och så uppstår giftig algblomning. När algerna dör sjunker de till botten, där de ruttnande resterna förbrukar allt syre. Så uppstår vidsträckt områden av döda botten, där inget kan leva utom bakterier.

Ytterligare ett problem är det ökande antalet sälar, som alltså inte bara sprider parasiter utan dessutom äter av den lilla torsk som finns kvar. Egentligen skulle det behövas en omfattande säljakt. Men det vore förstås inte ett opportunt politiskt beslut – människor är vana att tänka på dem som utrotningshotade. Och ack så gulliga. Sådan har den allmänna bilden varit ända sedan Brigitte Bardot 1977 låg och kramade en storögd sälunge i protest mot harpuneringen. Något decennium senare dog mer än hälften av alla sälar i en virussjukdom som forskarna tror kan ha berott på att miljögifter satte ned djurens immunförsvar.

Men det var då. Säldöden är historia, sälarna är nu fler än någonsin. Detta är också den positiva lärdomen med hela den här sorgliga historien: Balansen i ekosystemet rubbas blott allt för lätt, men därmed är det inte svårt att räkna ut vad den beror på – och vad man bör göra för att återställa den.

I grunden handlar det om att få till en rimlig fiskepolitik, som tar hänsyn till återväxten, till balansen, till miljön. Som förbjuder bottenråkning.

Ironiskt nog har dagens situation uppstått just av missriktad omtanke med naturen. Ju mer fisk man fångar på en fisketur, desto mer resursekonomiskt. Varför större båtar premieras. Eftersom de stora trålarna tar upp sådana enorma mängder fisk har de av praktiska skäl inte samma redovisningskrav eller

kontroller på sig som de små fiskebåtarna. Vilket innebär att ingen riktigt vet vad det är de gör.

Detta är inte som med klimatet, där konsekvenserna av människans handlande är fruktansvärda men där sambanden likväl förblir en abstrakt kedja; nej, när havet mår dåligt märks det genast.

Och dåligt har Östersjön mått länge. De döda havsbottnarna breder i dag ut sig över en yta som motsvarar Danmark. Somliga experter tror inte att utvecklingen går att vända. En av skärgårdsfiskarna i ”Torsken – havets hopp” säger att klockan inte är fem i tolv, den är två på natten. Jo, sent är det, i alla händelser. Men havet är väldigt och starkt, om vi bara låter det.

DN:s ledarredaktion >

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt